

ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА
ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА
ПЕРИОДА 2020 - 2023 ГОДИНА

2020г.

**Програмата е приета с Решение №144/03.07.2020г. от
Общински съвет Брезник.**

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ЕС	Европейски съюз
ЕСМ	Мерки за енергийни спестявания
ЗЕЕ	Закон за енергийна ефективност
ЗУЕС	Закон за управление на етажната собственост
ЗУТ	Закон за устройство на територията
КВ.КМ	Квадратни километри
КВт	Киловат
КВтч	Киловатчас
КЕП	Крайно енергийно потребление
ПЕЕ	Програма за енергийна ефективност
НИЦЕС	Национална индикативна цел за енергийни спестявания
ИЦЕС	Индикативна цел за енергийни спестявания
ПЧП	Публично-частно партньорство
РЗП	Разгъната застроена площ
MW	MegaWatt/ мегават
МВтч	Мегаватчас
GWh	Гигават часа
MWh	Мегават часа
ОА	Обща администрация
ПУРБ	Планове за управление на речни басейни
ЗУЕС	Закон за управление на етажната собственост
АПОС	Актове за публична общинска собственост
АЧОС	Актове за частна общинска собственост
ВНПДЕЕ	Вторият национален план за действие по енергийна ефективност
ПНПДЕЕ	Първи национален план за действие по енергийна ефективност

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	3
2. НОРМАТИВНА БАЗА.....	4
3. ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА	16
4. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ	23
5. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ.....	24
6. ЦЕЛИ И ОБХВАТ	29
7. ИЗПЪЛНЕНИ ПРОЕКТИ ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	35
8. ИЗБОР НА ПРОГРАМИ, ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ.....	39
9. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ.....	45
10. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ	48

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

1. Въведение

Повишаването на енергийната ефективност е основен инструмент, които водят до постигането на заложените цели на държавната политика в областта на икономиката и енергетиката не само на национално ниво, но и на местно. Общините, чрез изпълнението на заложените в плановете, програми и проекти енергоспестяващи мерки за намаляване на енергийната консумация, като потребители на енергия имат съществена роля в развитието на енергийната ефективност. Реализацията на общинските програми за енергийна ефективност води до:

- намаляване разходите за енергия и съответно повишаване на жизнения стандарт и качеството на живот;
- намаляване на зависимостта на общините от доставка на енергия и енергоносители;
- повишаване конкурентоспособността на местната икономика;
- откриване на иновативни производства и нови работни места;
- ограничаване на негативното въздействие върху околната среда и климата.

Енергийната ефективност означава използване на модерни технологии за задоволяване на ежедневните енергийни потребности, чрез извличане на максимална полза от всяка единица енергия с възпитаване на съответното енергийно поведение у потребителите и. Тя е най-ефективният начин за спестяване на енергия и намаляване на емисиите на парникови газове в атмосферния въздух.

Изготвянето на общински програми за енергийна ефективност е задължителна част от държавната политика по енергийна ефективност и налага участието на съответните регионални и местни структури. Общинските програми за енергийна ефективност целят да се намали нивото на енергопотребление в обектите – общинска собственост (сгради, инсталации, улично осветление и др.), като по този начин да се даде пример на населението и бизнеса с оглед генериране икономия на енергия в бита и индустрията.

Предвидените в настоящата програма мерки по енергийна ефективност имат за цел политиката по енергийна ефективност да се превърне в приоритетна на територията на Община Брезник, като по този начин се повишат икономическия растеж и жизнения стандарт на населението на Общината и се подпомогне опазването на околната среда. Настоящата програма е структурирана съгласно Указанията на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) за разработване на плановете/програми за енергийна ефективност.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

Изготвянето на общински/областни програми за енергийна ефективност и за използване на възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ и биогорива е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за тяхното изпълнение, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства, като качеството на въздуха, изменението на климата и управлението на ресурсите, във възможности за развитие на региона ни в по-атрактивно място за инвестиране и работа, повишаването на конкурентните регионални преимущества и износа на регионални иновации в областта на околната среда.

Постоянно нарастващите цени на енергоносителите, глобалното замърсяване на околната среда и хармонизирането с европейските норми за енергийна ефективност след приемане на страната ни в Европейския съюз обуславят необходимостта от изготвяне на програма за енергийна ефективност. Енергийната ефективност е качествено понятие, характеризиращо рационалното използване на енергийните носители чрез подобряване качеството на енергийните услуги при приемлива цена за обществото.

Изготвянето на Програми за енергийна ефективност (ПЕЕ) от органите на държавната власт и органите на местно самоуправление е залегнало в Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), обн. ДВ бр. 35 от 2015 г. Програмите за енергийна ефективност се разработват в съответствие с Националната стратегия по чл. 24 от ЗЕЕ и Националния план за действие по енергийна ефективност при отчитане на специфичните особености на регионалните планове за развитие на съответния райони за планиране.

Чрез ПЕЕ се изпълнява държавната политика по енергийна ефективност (ЕЕ) за постигане на Националната индикативна цел за пестене на горива и енергии.

2. Нормативна база

Изготвянето на общинските програми за енергийна ефективност, както и на програмите за оползотворяване на енергията от възобновяеми източници и биогорива, е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз за периода до 2020 г. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за изпълнението на тези програми, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства – осигуряване качество на атмосферния въздух, намаляване изменението на климата и управление на ресурсите, във възможности за развитие на регионите и превръщането им в по-атрактивно място за инвестиции и създаване на нови работни места.

Като продължение на тази политика, Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност, въведена в българското законодателство с новия Закон за енергийната ефективност (обн., ДВ, бр. 35 от 15.05.2015 г., в сила от 15.05.2015 г.), предвижда в т. 18,

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

че държавите-членки следва да насърчават общините и другите публични органи да приемат интегрирани и насочени към устойчиво развитие планове за енергийна ефективност с ясни цели.

Въвеждането на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност в българското законодателство със сега действащия Закон за енергийната ефективност (ЗЕЕ) на практика постави общините в Република България в ситуация, при която всяка една от тези общини следва да приеме нова, актуална програма за енергийна ефективност, съответстваща на изискванията на Директивата и на ЗЕЕ за:

- реализацията на дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с Националния план за действие по енергийна ефективност 2014 – 2020г., водещи до икономии на енергия не само в крайното, но и в първичното потребление на енергия;
- изпълнение на индивидуални цели за енергийни спестявания, като част от националната задължителна цел за енергийни спестявания на Република България до 2020 от страна на т.нар. „задължени лица – търговци с енергия“ при крайните клиенти на енергия, към които принадлежат и общините;
- въвеждане на допълнително изискване, освен енергийната ефективност на сградния фонд на общините, да се повиши и енергийната ефективност на уличното осветление (за общини с население над 20 000 души) .

По силата на чл. 12, ал. 1 – ал. 3 от ЗЕЕ държавната политика в областта на енергийната ефективност се изпълнява от всички държавни и местни органи, като за целта тези органи разработват и приемат програми по енергийна ефективност, съответстващи на целите, заложиени в:

- Националната стратегия по енергийна ефективност на Република България;
- Националния план за действие по енергийна ефективност 2014 -2020 г.;
- Националния план за сгради с близко до нулево потребление на енергия, националния план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради – държавна собственост, използвани от държавната администрация.
- Националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществените и частните национални жилища и търговски сграден фонд.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

Програмите по енергийна ефективност се разработват при отчитане на стратегическите цели и приоритети на регионалните планове за развитие на съответните райони, изготвяни на основание чл. 4, ал. 3 от Закона за регионалното развитие, както и въз основа на перспективите за устойчиво икономическо развитие на съответните райони за икономическо планиране.

По аргумент от чл. 12, ал. 4 от ЗЕЕ, средствата за изпълнение на програмите по енергийна ефективност се осигуряват в рамките на бюджетите на държавните органи и на общините.

Целите за повишаване на енергийната ефективност са конкретизирани в Енергийната стратегия на Република България до 2020 г.

Настоящата програма е изготвена в съответствие с новото европейско законодателство в областта на енергийната ефективност и е съобразена със:

Стратегия „ Енергетика 2020” на Европейския съюз (Трети либерализационен пакет в енергетиката „ Енергетика и климат“)

През 2007 г. Европейският съвет прие нови енергийни цели до 2020 г., т. нар. „триада 20-20-20” за повишаване на енергийната ефективност в крайното енергийно потребление с 20 %, увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно енергийно потребление с 20% и намаляване, в резултат на това, на емисиите на парникови газове в атмосферния въздух с 20% спрямо базисната 1990 г. Тези цели са насочени към ефективното използване на ресурсите на Европа, като се направят важни промени в начина, по който в държавите-членки на Европейския съюз се произвежда и консумира енергия и се основават на постигнатото до този момент в областта на енергийната политика.

Директиви на Европейския съюз за енергийна ефективност

Европейското право в областта на енергийната ефективност включва седем директиви и девет регламента, които са транспонирани в българското законодателство в Закона за енергийната ефективност. Две от директивите са тясно свързани с енергийния мениджмънт в общините - Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

Директива 2010/31/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите Целта на Директивата е да се подобрят енергийните характеристики на сградите в рамките на държавите-членки на Европейския съюз, като се вземат предвид външните климатични и местни условия, както и изискванията за параметрите на вътрешния въздух при стриктно спазване на съотношението „разходи-ефективност“.

Директивата въвежда изискване за привеждане на съществуващия сграден фонд в държавите – членки до „сгради с близко до нулево потребление на енергия“. Това означава подобряване на енергийните характеристики на сградите до максимално възможния клас на енергопотребление по скалата на класовете за енергопотребление за съответната сграда, в зависимост от действащите технически правила и норми към датата на въвеждането ѝ в експлоатация, плюс задължителното условие за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници за задоволяване на енергийните потребности на обитателите на сградата. Директивата въвежда и критерии по отношение на:

- ✓ общата методологична рамка за изчисляване на цялостните енергийни характеристики на сгради и части от тях;
- ✓ прилагане на минимални изисквания по отношение на енергийните характеристики на нови и съществуващи сгради, сградни компоненти и външни ограждащи елементи на сградата, които подлежат на основен ремонт;
- ✓ енергийно сертифициране на сгради и части от тях.

Директива 2012/27/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност

Основната цел на тази Директива е да допринесе за постигане на целите на Европейския съюз за повишаване на енергийната ефективност в крайното енергийно потребление на държавите-членки до 31 декември 2020 г. с 20 % чрез:

- ✚ изготвяне на национална дългосрочна стратегия за саниране на обществените и частен сграден фонд;
- ✚ задължително реновиране на 3% годишно от пълната разгъната застроена площ (РЗП) на държавните сгради над 250 кв.м, а за общинските сгради това е пожелателно;

въвеждане на схеми за задължения за енергийната ефективност, осигуряващи изпълнението на националната цел за енергийни спестявания от страна на т.нар.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

„задължени лица – търговци с енергия“, между които тази цел се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания, подлежащи на изпълнение чрез:

- сключване на договори за реализация на енергийно ефективни услуги при крайните клиенти на енергия;
- внасяне на парични средства от страна на търговците с енергия в специализирани фондове за енергийна ефективност;
- прехвърляне на енергийни спестявания;

насърчаване използването на т.нар. „ЕСКО модел“, представляващ финансова схема за насърчаване реализацията на енергоспестяващи мерки при крайните клиенти на енергия чрез реализацията на договори с гарантиран резултат; въвеждане на система за управление по енергийна ефективност (енергиен мениджмънт), включително енергийни обследвания, като част от прилагането на програмата по енергийна ефективност от публичните органи и органите на местната власт и местното самоуправление.

Пътна карта за енергетиката до 2050 г.

През декември 2011 г. Европейската комисия прие Пътна карта за енергетиката, която има за цел понижаване на въглеродните емисии до 2050 г., като същевременно се подобри конкурентоспособността на икономиката и сигурността на доставките на енергия за Европа. Ключов елемент за изпълнението на тази цел е реализацията на политиката по енергийна ефективност.

Енергийната стратегия на Република България до 2020 г.

Енергийната стратегия на Република България до 2020 г. отразява визията за развитие на сектор „Енергетика“ при отчитане на европейската визия в тази област, както и на политиките по енергийна ефективност и оползотворяване на енергията от възобновяеми източници.

Стратегия „Европа 2020“

Тя залага на три основни приоритета:

- 1) интелигентен растеж - изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

- 2) устойчив растеж - насърчаване развитието на екологична и конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- 3) приобщаващ растеж - стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване, както и нейните пет основни цели:

- заетост за 75% от населението на възраст 20-64 години;
- инвестиции в научно изследователската и развойна дейност в размер 3% от brutния вътрешен продукт на Европейския съюз;
- постигане на целите „20/20/20“ по отношение на енергетиката и климата;
- съкращаване на емисиите въглероден диоксид с 20% в сравнение с нивата от 1990 г.;
- увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници в brutното крайно потребление на енергия с до 20% и намаляване в резултат на това на консумацията на енергия, произведена по конвенционален способ с 20%.

Закон за енергийната ефективност

Въвеждането в българското законодателство на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност със сега действащия ЗЕЕ поставя редица предизвикателства пред т. нар. „задължени лица – търговци с енергия“, както и пред общините в качеството им на крайни клиенти на енергия.

Съгласно чл. 14 от ЗЕЕ, за подпомагане изпълнението на националната цел за енергийна ефективност се въвежда схема за задължения за енергийни спестявания, която да осигури постигането на обща кумулативна цел за спестена енергия при крайното потребление на енергия до 31 декември 2020 г.

Общата кумулативна цел за енергийни спестявания обхваща периода 2014-2020 г. и се определя като натрупване на нови енергийни спестявания от минимум 1,5 на сто годишно от средната годишна стойност на общото количество на продажбите на енергия на крайните клиенти на територията на страната през 2010, 2011 и 2012 г., с изключение на количеството на продажбите на енергия, използвани в транспортния сектор, под код "B_101900" по статистиката на Евростат.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

Общата кумулативна цел се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания между следните задължени лица:

- 1) крайни снабдители, доставчици от последна инстанция, търговци с издадена лицензия за дейността "търговия с електрическа енергия", които продават електрическа енергия на крайни клиенти повече от 20 GWh годишно;
- 2) топлопреносни предприятия и доставчици на топлинна енергия, които продават топлинна енергия на крайни клиенти повече от 20 GWh годишно;
- 3) крайните снабдители и търговци с природен газ, които продават на крайни клиенти повече от 1 млн. кубически метра годишно;
- 4) търговци с течни горива, които продават на крайни клиенти повече от 6,5 хил. тона течни горива годишно, с изключение на горивата за транспортни цели;
- 5) търговци с твърди горива, които продават на крайни клиенти повече от 13 хил. тона твърди горива годишно.

При определяне на общата кумулативна цел могат да се използват следните стойности за изчисление на енергийни спестявания в размер:

1. по 1 на сто годишно за 2014 и 2015 г.;
2. по 1,25 на сто годишно за 2016 и 2017 г.;
3. по 1,50 на сто годишно за 2018, 2019 и 2020 г.

Съгласно чл. 21 от ЗЕЕ, при изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания задължените лица по чл. 14, ал. 4 (търговци с енергия) могат да:

- предлагат енергийноефективни услуги на конкурентни цени чрез доставчик на енергийноефективни услуги, и/или правят вноски във Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" или в други финансови посредници за финансиране на дейности и мерки за енергийна ефективност в размер на инвестициите, необходими за изпълнение на мерки за постигане на индивидуалните им цели, определени съгласно методиката по чл. 7, ал.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

1, т. 11, и/или сключват споразумения с доставчици на енергийно ефективни услуги или други незадължени страни за прехвърляне на енергийни спестявания чрез прехвърляне на удостоверения за енергийни спестявания.

Предоставяне на енергийно ефективни услуги на конкурентни цени при крайните клиенти:

Съгласно чл. 65 от ЗЕЕ, енергийно ефективните услуги имат за цел комбиниране доставката на енергия с енергоефективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, и водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или спестяване на първични енергийни ресурси.

Енергийно ефективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени с крайни клиенти и включват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, определени в наредбата по чл. 18, ал. 2 – Наредба № Е-РД-04-3/ 04.05.2016 г. на министъра на енергетиката за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им.

Когато в обхвата на енергийно ефективните услуги се включва изпълнението на дейности по обследване за енергийна ефективност на сгради или обследване за енергийна ефективност на промишлени системи, задължените лица:

- изпълняват сами дейностите, в случай, че отговарят на изискванията за обследване за енергийна ефективност на сгради по чл. 43, ал. 1 или 2 или за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи по чл. 59, ал. 1;
- възлагат изпълнението на дейностите на лица, които отговарят на изискванията за обследване за енергийна ефективност на сгради по чл. 43, ал. 1 или 2, или за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи по чл. 59, ал. 1.

Внасяне на парични средства във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници” или в други финансови посредници:

Ключов момент от цитираната по-горе разпоредба на чл. 21 от ЗЕЕ е алтернативната възможност за задължените лица – търговци с енергия да внасят парични средства във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници” или в други

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

финансови посредници. В тази връзка чл. 7, ал. 1, т. 11 от ЗЕЕ предвижда, че министърът на енергетиката утвърждава методика за оценка на размера на вноските от задължените по чл. 14, ал. 4 от ЗЕЕ лица във Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" и в други финансови посредници, необходими за постигане на индивидуалните им цели по предложение на изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие. Към настоящия момент няма данни горепосочената методика да е разработена и утвърдена.

Прехвърляне на енергийни спестявания чрез прехвърляне на удостоверения за енергийни спестявания от задължени лица, които са в преизпълнение на целите си или от незадължени лица:

Съгласно чл. 75 от ЗЕЕ, удостоверенията за енергийни спестявания могат да се прехвърлят от:

- задължено към друго задължено лице по чл. 14, ал. 4, когато първото задължено лице е в преизпълнение на определената му индивидуална цел за енергийни спестявания;
- незадължено лице към задължено лице по чл. 14, ал. 4.

Водещото за удостоверенията за енергийни спестявания е, че те обективират реализирана икономия на енергия в резултат на вложена инвестиция за изпълнението на мерки по енергийна ефективност. Тоест основното при прехвърлянето са не самите удостоверения, а икономията на енергия, за която те се отнасят. Управление потреблението на енергия:

Законът за енергийната ефективност предвижда и още една съществена дейност – управление потреблението на енергия.

Съгласно чл. 63, ал. 1 от ЗЕЕ, задължените по чл. 14, ал. 4 лица, собствениците на сгради по чл. 38, ал. 1, по отношение на които може да бъде извършено обследване за енергийна ефективност или сертифициране, собствениците на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление са длъжни да извършват управление на енергийната ефективност.

Списъкът от дейности, посредством които се осъществява управлението на енергийната ефективност се съдържа в чл. 63, ал. 2 от ЗЕЕ и включва:

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

- организиране на изпълнението на програмите за енергийна ефективност на държавните и местните органи, както и на други мерки, които водят до изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания;
- поддържане на бази данни за месечното производство/потребление по видове енергии и потребители, включително дати, цени, количество и качество на доставените/продадените енергии и горива;
- ежегодно изготвяне на анализи на енергийното потребление;
- оценка на изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни спестявания.

Закон за енергетиката

Със Закона за енергетиката на кметовете на общини се възлагат следните задължения:

- ✚ да изискват от енергийните предприятия на територията на общината прогнози за развитието на потреблението на електрическа и топлинна енергия и природен газ, програми и планове за електроснабдяване, топлоснабдяване и газоснабдяване;
- ✚ да осигуряват изграждането, експлоатацията, поддържането и развитието на мрежите и съоръженията за външно осветление на територията на общината за имоти – общинска собственост;
- ✚ да предвиждат в общите и подробните устройствени планове благоустройствени работи, необходими за изпълнението на инвестиционните програми на енергийните предприятия за развитие на мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура.

Закон за устройство на територията

Едно от основните изисквания на Закона за устройство на територията (ЗУТ) е т.нар. „шесто изискване към строежите“ – изискването за енергийна ефективност (вж. чл. 169, ал. 1, т. 6 от ЗУТ), въведено в ЗУТ през 2005 г. С въвеждането на това изискване дейностите, свързани с реализация на инвестиционни намерения в областта на строежите, в това число и дейностите по изпълнение на енергоспестяващи мерки, бяха поставени на свършено нова основа.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

Национални стратегически документи, планове и програми

- Протокол от Киото към Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата;
- Енергийна стратегия на Република България ;
- Първи национален план за действие по енергийна ефективност 2008 - 2010 г.;
- Втори национален план за действие по енергийна ефективност 2011 - 2013 г.;
- Национален план за действие по енергийна ефективност 2014 - 2020 г.;
- Годишен отчет за изпълнението на Национални план за действие по енергийна ефективност за периода от 2014 – 2020 г. ;
- Национален план за действие по промените в климата;
- Стратегия за финансиране изолациите на сгради за постигане на енергийна ефективност и План – програма за нейното изпълнение;
- Национална програма за развитие „България 2020“;
- Общински план за развитие на Община Брезник за периода 2014-2020 г.

Подзаконови нормативни актове в областта на енергийната ефективност

НАРЕДБА № РД-16-347 ОТ 02.04.2009 г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договор с гарантиран резултат , водещи до енергийни спестявания в сгради – държавна и/или общинска собственост;

НАРЕДБА № РД-16-932 ОТ 23.10.2009 г. за условията и реда за извършване на проверка на водогрейни котли и на климатични инсталация по чл. 27, ал. 1 и чл. 28, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност и за създаване, поддържане и ползване на базата данни за тях;

НАРЕДБА № Е-РД-16-647 от 15.12.2015 г. за определяне на съдържанието, структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация.

НАРЕДБА № Е-РД-04-1 от 22.01.2016 г. за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради;

НАРЕДБА № Е-РД-04-2 от 22.01.2016 г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите; НАРЕДБА № Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г. за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им;

НАРЕДБА № Е-РД-04-05 от 08.09.2016 г. за определяне на показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и за определяне на условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка на енергийни спестявания;

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

НАРЕДБА за методиките за определянето на националната цел за енергийна ефективност и за определянето на общата кумулативна цел, въвеждането на схема за задължения за енергийни спестявания и разпределянето на индивидуалните цели за енергийни спестявания между задължените лица (приета с Постановление на Министерския съвет № 240 от 15.09.2016 г., обн., ДВ, бр. 75 от 27.09.2016 г., в сила от 27.09.2016 г.).

Всички действащи нормативни документи.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

3. Профил на общината

3.1. Географско положение, граници, големина

Общината е разположена в централната част на област Перник. Тя е част от историко-географската област Краище и в частност по-малката историко-географска област Граово. С площта си от 404,038 km² заема 4-то място сред 6-те общините на областта, което съставлява 16,88% от територията на областта. Границите ѝ са следните:

- на югоизток – община Перник;
- на юг – община Ковачевци;
- на югозапад – община Земен;
- на северозапад – община Трън;
- на североизток – община Драгоман, община Сливница и община Божурище, Софийска област.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

3.2. Релеф

Релефът на община Брезник представлява пъстра мозайка от ниски планини, хълмисти области и котловинни дъна. Югоизточната част на общината се заема от високата 700 – 800 m Брезнишка котловина с площ около 60 km². Тук в коритото на река Конска (десен приток на Струма) при квартал „Палилула“ на село Велковци се намира най-ниската ѝ точка от 680 m н.в. От запад, север и изток котловината е оградена от ниски планини, части от две планински редици: Завалско-Планската и Руйско-Верилската.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

Към Завалско-Планската планинска редица в пределите на общината попадат части от две планини. На североизток до границата със Софийска област се простира планината Вискяр, която огражда Брезнишката котловина от североизток. Нейният най-висок връх Мечи камък (1077 m) се издига на около 1 km североизточно от село Горни Романци. На север и северозапад котловината се огражда от южните части на дългата и тясна Завалска планина. Нейната най-висока точка връх Китка (1181 m) се намира на 1,4 km северозападно от село Завала.

Югозападната половина на общината се заема от части от три планини, които спадат към Руйско-Верилската планинска редица. На запад от Брезнишката котловина до долината на река Светля (десен приток на Струма) се простира планината Любаш. Нейният едноименен връх 1399 m се издига на около 2 km северозападно от село Ребро. На югоизток в района на село Гигинци чрез ниска седловина Любаш се свързва с друга ниска планина Черна гора, която също е част от Руйско-Верилската планинска редица. В пределите на община Брезник попадат нейните северни най-високи части, като най-високата ѝ точка връх Тумба (1129 m) се издига в най-южния ъгъл на общината. Най-западната част на община Брезник, на запад от долината на река Светля се заема от източните разклонения на Ерулска планина. В нея на 1 km югозападно от село Душинци се издига най-високата ѝ точка Големи връх (1480,5 m), която е и най-висока точка на общината.

3.3. Води

Територията на община Брезник принадлежи към двата основни водосборни басейна на България – Беломорския и Черноморския. През северната част на общината преминава участък от главния вододел на България. В пределите на общината той започва от връх Остра чука (1364 m) в Ерулска планина, продължава на изток през Големи връх (1480,5 m), завива на север, а южно от село Ерул (община Трън) – на югоизток. От връх Росен (1361 m) продължава на североизток през връх Редованица (1287 m) и достига до връх Корпин (1308 m). От там продължава на изток и югоизток, като южно от село Кривонос се изкачва на билото на планината Любаш и се спуска по източният ѝ склон до шосето Брезник – Трън, в близост до разклона за село Ребро. От там продължава на север по билото на Завалска планина до връх Китка (1181 m) северозападно от село Завала. След това завива на изток, а североизточно от село Завала – на югоизток и следи билото на планината Вискяр до района на село Бабица, където напуска пределите на община Брезник.

Към Беломорския водосборен басейн принадлежат реките Конска и Светля, които са десни притоци на река Струма. Река Конска протича през община Брезник с цялото си

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

горно и средно течение, основно през Брезнишката котловина, а река Светля – с най-горното си течение между планините Ерулска и Любаш.

Към черноморския водосборен басейн принадлежи най-горното течение на река Ябланица (десен приток на Ерма) и най-горните течения на няколко малки реки принадлежащи във водосборните басейни на реките Ерма и Габерска, които се вливат отляво в река Нишава на сръбска територия.

Основен водоснабдителен източник за питейно водоснабдяване е язовир „Красава“ с обем 3 мил.м³. От язовира са водоснабдени – град Брезник и селата Ноевци, Бегуновци, Велковци, Режанци и Бабица. На територията на община Брезник са изградени 6 микроязовира – Брезнишки, Красавски, Завалски, Бегуновски, Слаковски и Конска.

3.4. Климат, горски фонд, фауна

Климатът на общината е умерено континентален с изразени температурни инверсии в Брезнишката котловина. Средната температура на най-студения месец януари в Брезник е -1,7 °С, а средната температура на най-топлия месец юли е 19,6 °С. Преобладаващите ветрове са от север и северозапад.

Размерът на горските територии е 108 900 дка и съставлява 28,6% от територията на общината. Горската растителност е представена от смесен тип гори, като най-типични дървесни видове са бял бор, черен бор и бук.

Най-типичните представители на фаунистичното разнообразие са: дива свиня, сърна, пъдпъдъци, създаващи условия за развитие на ловния туризъм.

3.5. Население

Справка в националния регистър на населените места

	31.12.2018
Населени места	
Общ. Брезник	6160
Гр. Брезник	3928
Села	2232
с. Арзан	14
с. Бабица	30
с. Банице	47
с. Бегуновци	131
с. Билинци	4

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

Населени места	31.12.2018	
с.Брезнишки извор	23	
с.Брусник	5	
с.Велковци	181	
с.Видрица	20	
с.Гигинци	103	
с.Гоз	5	
с.Горна Секирна	10	
с.Горни Романци	22	
с.Гърло	51	
с.Долна Секирна	135	
с.Долни Романци	13	
с.Душинци	5	
с.Завала	9	
с.Конска	85	
с.Кошарево	198	
с.Красава	8	
с.Кривонос	7	
с.Муртинци	14	
с.Непразненци	46	
с.Ноевци	494	
с.Озърновци	12	
с.Ребро	33	
с.Режанци	70	
с.Ръжавец	8	
с.Садовик	85	
с.Слаковци	221	
с.Сопица	87	
с.Станьовци	40	
с.Ярославци	16	

3.6. Транспорт

През общината преминават частично 5 пътя от Републиканската пътна мрежа на България с обща дължина 85.3 km:

участък от 17,1 km от Републикански път II-63 (от km 15.6 до km 32.7);

участък от 11.6 km от Републикански път III-605 (от km 12.3 до km 23.9);

началният участък от 7,7 km от Републикански път III-638 (от km 0 до km 7,7);

последният участък от 20 km от Републикански път III-811 (от km 29,6 до km 49,6);

**ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ
НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА**
началният участък от 28,9 km от Републикански път III-8114 (от km 0 до km 28,9).

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

3.7. Сграден фонд на територията на община Брезник

№	ОБЩИНА	НАСЕЛЕНО МЯСТО	ИМЕ НА СГРАДАТА
1	Брезник	Гр. Брезник	СУ "В.Левски"
2	Брезник	Гр. Брезник	Спортна зала "Чорни"
3	Брезник	Гр. Брезник	ДГ „Брезица“
4	Брезник	Гр. Брезник	Общинска болница
5			Втори етаж от сграда на ОбС-гр. Брезник
6	Брезник	Гр. Брезник	Община Брезник
7	Брезник	Гр. Брезник	Сграда на бивша община
8	Брезник	Гр. Брезник	Втори етаж от сграда – Данъчна служба
9	Брезник	Гр. Брезник	Сграда на Домашен социален патронаж
10	Брезник	Гр. Брезник	Читалище „Просвещение 1870“
11	Брезник	Гр. Брезник	Пожарна служба
12	Брезник	Гр. Брезник	Пречиствателна станция
13	Брезник	Гр. Брезник	Ветеринарна лечебница
14	Брезник	С. Ноевци	Кметство с. Ноевци
15	Брезник	С. Ноевци	Читалище с. Ноевци
16	Брезник	С. Ноевци	ОУ „Христо Смирненски“
17	Брезник	С. Долна Секирна	Кметство с. Долна Секирна
18	Брезник	С. Слаковци	Кметство с. Слаковци
19	Брезник	С. Слаковци	Читалище с. Слаковци
20	Брезник	С. Велковци	Кметство с. Велковци
21	Брезник	С. Велковци	Читалище с. Велковци
22	Брезник	С. Кошарево	Сграда кметство и читалище с Кошарево
23	Брезник	С. Банище	Сграда кметство и читалище с. Банище
24	Брезник	С. Ребро	Сграда кметство и читалище с. Ребро
25	Брезник	С. Арзан	Кметство с. Арзан
26	Брезник	С. Бабица	Кметство с. Бабица
27	Брезник	С. Красава	Кметство с. Красава
28	Брезник	С. Гигинци	Кметство с. Гигинци
29	Брезник	С. Непразненци	Сграда кметство и читалище с. Непразненци
30	Брезник	С. Сопица	Сграда кметство и читалище с. Сопица

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

31	Брезник	С. Садовик	Кметство с. Садовик
32	Брезник	С. Гърло	Кметство с. Гърло
33	Брезник	С. Станьовци	Сграда кметство и читалище с. Станьовци
34	Брезник	С. Конска	Сграда кметство и читалище с. Конска
35	Брезник	С. Брезнишки Извор	Сграда кметство и читалище с. Брезнишки Извор
36	Брезник	С. Режанци	Кметство с. Режанци
37	Брезник	С. Бегуновци	Сграда кметство и читалище с. Бегуновци
38	Брезник	С. Душинци	Кметство с. Душинци
39	Брезник	С. Ярославци	Кметство с. Ярославци

3.8. Промислени предприятия на територията на Общината са:

Предприятие	Дейност
Пелети Енергия ООД	Производство на пелети
БР Пелет ООД	Производство на пелети
Трейс Рисорсиз ЕООД	Предприятие с основна дейност добив на руди на цветни метали

4. Състояние на енергийното потребление

Снабдяването с електрическа енергия в Община Брезник се осъществява посредством електроенергийната система на страната, като електропреносната и електроразпределителна мрежа и съоръженията към нея се стопанисват, поддържат и реконструират от „ЧЕЗ България” ЕАД.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

Годишното потребление на ел.енергия на общинските сгради, в МВч за периода 2016г. – 2019г.

Година	Потребление на ел. енергия в МВч.
2016 г.	235 199
2017 г.	241 126
2018 г.	257 904
2019 г.	2180

5. Политика по енергийна ефективност

Политиката по енергийна ефективност в Община Брезник е насочена към постигане на определени цели и приоритети, заложен в развитието на общината като цяло. Общинската програма има за цел, чрез система от мерки и дейности на общинско ниво да насърчи енергийната ефективност, като основен фактор за повишаване ефективността на икономиката, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда. С общинската програма по ЕЕ се цели:

- Намаляване на топлинните загуби в сградите с подобряване на енергийните им характеристики чрез саниране;
- Ефективно използване на енергийните ресурси за отопление чрез отоплителни системи с висока ефективност;
- Замяна на горива с ниска крайна ефективност с такива с по- висока;
- Изграждане на системи за оползотворяване на ВЕИ;
- Намаляване на емисиите на парниковите газове;
- Модернизиране на осветлението в общинските обекти без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението /чрез използване на компактни луминесцентни лампи, автоматични системи за контрол, управление, ниво на осветеност/;
- Подобряване на енергийната ефективност при уличното осветление

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ОБЩИНАТА

- ⇒ *Контрол за съответствие на инвестиционните проекти със съществените изисквания за енергийна ефективност, предвидени в ЗЕЕ и ЗУТ.* Основание -чл.31 от ЗЕЕ,чл169,ал1,т.6 от ЗУТ,чл.20 от ЗЕВИ.

На контрол подлежат всички инвестиционни проекти за изграждане на нови сгради, за реконструкция, основно обновяване, основен ремонт, който обхваща над 25% от площта на външните ограждащи конструкции и елементи на сградата или преустройство на съществуваща сграда, при които се променят енергийните характеристики на сградата. Контролът се осъществява чрез даване или отказ на разрешително за строеж. Всеки инвестиционен проект трябва да съдържа оценка за съответствие със съществените изисквания за ЕЕ съгласно ЗЕЕ и ЗУТ. Докладът за съответствие задължително съдържа и оценка по чл.20 от ЗЕВИ за възможностите и икономическата целесъобразност от въвеждане на ВЕИ.

- ⇒ *Контрол за удостоверяване енергийните характеристики на нова сграда със сертификат за проектни енергийни характеристики.* Основание- чл.32 от ЗЕЕ.

Сертификатът се издава от лицата по чл.43, ал.1 или ал.2 за обекти пета категория, въз основа на енергийните характеристики на сградата по проектната документация, преди въвеждане на сградата в експлоатация. Контролът на Общината се осъществява, чрез издаването или отказ от издаване на разрешително за въвеждане на сградата в експлоатация.

Когато отделни части в нова сграда имат различно предназначение и са обособени като топлинни зони ,всяка с климатизиран обем по-малък от 90% от общия климатизиран обем, сертификат се издава за всяка зона съгласно предназначението ѝ. Когато една от тези зони има климатизиран обем равен или по-голям от 90% от общия климатизиран обем, сертификат се издава за цялата сграда съобразно предназначението на тази зона.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

⇒ **Обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради в експлоатация.** Основание- по гл.ІІІ, раздел ІІ от ЗЕЕ.

С обследването за ЕЕ се установяват енергийните характеристики на сградата. Обследването има за цел да установи нивото на потребление на енергия в сградата, да определи специфичните възможности за намаляването му и да препоръча мерки за повишаване на ЕЕ. Обследването за ЕЕ е основа за издаване на сертификат за енергийни характеристики на сградата. На задължително обследване и сертифициране подлежат сградите за обществено обслужване с РЗП над 250м² (чл.38, ал.3 ЗЕЕ). Задължени за обследването са собствениците на сградите. Обществените сгради, за които общината е задължена по гл.ІІІ, раздел ІІ от ЗЕЕ като собственик.

Със сертификатът за енергийни характеристики се установява актуалното състояние на потреблението на енергия в сградата, енергийните ѝ характеристики и съответствието със скалата на енергопотребление, определени с Наредба №Е-РД-04-2/2016 г.

След въвеждане на нова сграда в експлоатация в срок не по-рано от три и не по-късно от шест години от въвеждане в експлоатация собствениците следва да придобият сертификат за енергийни характеристики на сградата.

Сертификатът за енергийни характеристики се актуализира при всяка дейност, водеща до промяна на енергийните характеристики на сградата: реконструкция, основно обновяване, основен ремонт, обхващащ над 25% от площта на външните ограждащи конструкции и елементи на сградата и преустройство на съществуващи сгради. Актуализацията се извършва след провеждане на ново обследване и издаване на нов сертификат.

Сертификатът е документ, удостоверяващ енергийните характеристики на сградата и е част от техническия паспорт. В това му качество се съхранява от органа издал разрешението за строеж заедно с екзекутивната документация на строежа. Съгласно **Наредба № Е-РД-04-1 от 22.01.2016 г.** Сертификатът се издава в един екземпляр на собственика на сградата, който има задължение да го съхранява и да го представя на трети лица при действия на разпореждане и управление на собствеността.

⇒ **Изпълнение на мерки за енергийна ефективност.** Основание-чл.23, ал.1, чл.38, ал.4 ЗЕЕ..., §4 и §7 от ПЗР на ЗЕЕ.

Собствениците на сгради са длъжни в тригодишен срок да изпълнят предписаните от обследването мерки за ЕЕ **до достигане на минимално изисквания се клас на енергопотребление.** Съгласно чл.6 от **Наредба № 7 ОТ 2004 г.** за енергийна

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

ефективност на сгради, за сгради, въведени в експлоатация до 01.02.2010 г., минимално изискванията се клас на енергопотребление е клас „С”.

В съответствие с чл.23, ал.1 от ЗЕЕ, общината ежегодно следва да предприема мерки за подобряване на енергийните характеристики на поне 5% от общата застроена площ на сградите с РЗП над 250м², собственост на общината, чиито енергийни характеристики не отговарят на изискванията за минимален клас на енергопотребление по Наредба №7. Необходимо е общината да определи приоритетите си относно обновяването на енергийните характеристики на обществените сгради. С предимство следва да се обследват и обновят сгради с висока степен на използваемост и висока енергийна интензивност.

⇒ **Проверка за енергийна ефективност на отоплителните инсталации с водогрейни котли.** Основание гл.ІІІ, раздел ІІІ от ЗЕЕ.

Да извършат проверка за енергийна ефективност на отоплителните инсталации с водогрейни котли с полезна номинална мощност за отопление на помещения над 20 KW в сроковете посочени в чл.50,ал.2 и на климатичните инсталации в сгради с номинална електрическа мощност над 12 KW.

Проверката има за цел установяване нивото на ефективност при експлоатация на системите и определяне на мерки за нейното подобряване. За отоплителни инсталации със срок на експлоатация над 15г. проверката се извършва еднократно. Съгласно §6 от ПЗР на ЗЕЕ, проверката за ЕЕ на отоплителните инсталации с водогрейни котли, които подлежат на проверка, се извършва във срок от една година от влизане на закона в сила (т.е до 15.05.2016г.), освен ако до тази дата е извършена проверка по отменения ЗЕЕ.

⇒ **Управление потреблението на енергия.** Основание- гл.ІІІ, раздел V от ЗЕЕ.

Общините, като собственици на сгради по чл.38 и на системи за външно изкуствено осветление по чл.57, ал.2 от ЗЕЕ са длъжни да извършват управление на потреблението на енергия. Управление на потреблението на енергия се осъществява комплексно, за всички сгради и системи за външно осветление, собственост на общината, без значение дали общината е задължена за тези обекти по закон или не. Целесъобразно и правно допустимо е в системата за управление на потреблението на енергия, по преценка на общината, да се включат и други потребители, различни от сградите и системите за външно осветление. Управлението на енергия е процес, разположен в целия период на потребление на енергия и включва следните стъпки:

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

Стъпка 1: Установяване на фактите относно енергийното потребление.

- Установяване на видовете потребители, общинска собственост;
- Установяване на енергийните характеристики на отделните потребители;
- Установяване на потреблението по видове горива;
- Установяване на потреблението за отопляване, охлаждане, вентилация, гореща вода, осветление и уреди;
- Установяване на годишните общински разходи за енергия;
- Установяване и оценка на алтернативи за енергоснабдяване;
- Установяване на задълженията по “закон”;
- Установяване на други факти (амортизации, последен ремонт и т.н.т.)

Стъпка 2: Анализ на фактите.

Препоръчителни изисквания към анализа:

- Определяне на потребителите на енергия, общинска собственост, за които законът въвежда задължения за ЕЕ;
- Определяне на потребителите, за които законът не въвежда задължения, но е установен интерес за прилагане на дейности и мерки за ЕЕ;
- Определяне на потребителите, за които законът не въвежда задължения и не е установен интерес за прилагане на дейности и мерки за ЕЕ;
- Определяне на потребителите, за които е възможно и оправдано използваните видове горива да се заменят с алтернативни източници на енергия;
- Определяне предлагането на пазара на системи за отопление, охлаждане, вентилация, гореща вода, осветление и на уреди с енергийно ефективни характеристики и съпоставянето им с използваните;
- Препоръки за подобряване на ЕЕ;
- Определяне на потенциалните източници на финансиране.

Стъпка 3: Планиране на дейности и мерки за повишаване на ЕЕ за годината;

Стъпка 4: Изпълнение на планираните мерки;

Стъпка 5: Определяне на ефекта от изпълнените мерки;

Стъпка 6: Периодично(годишно) отчитане на резултатите;

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

Стъпка 7: Съставяне на база статистически данни за потреблението – месечно и сезонно потребление по видове горива; количества и доставки; цени на доставките; др. фактори от значение за потреблението.

Стъпка 8: Отчитане изпълнението на плана и постигнатите резултати.

За управление на потреблението на енергия е целесъобразно към общинската администрация да се създаде експертен съвет за подпомагане дейността на кмета. Съставът и функциите на експертния съвет се определят съобразно местните потребности за управление на ЕЕ.

⇒ Задължение за отчитане изпълнението на общинската програма по ЕЕ и управление потреблението на енергия в общината.

Отчитане изпълнението на настоящата програма и управление потреблението на енергия се извършва на две нива:

- ✓ Отчитане на ниво община;
- ✓ Отчитане на национално ниво.

6. Цел и обхват

Основната цел на разработването на програмите за енергийна ефективност е да бъдат идентифицирани възможните дейности и мерки, които да доведат до енергийни спестявания, както и проектите за тяхното изпълнение.

В последните години значително внимание се отделя на прилагането на мерки за енергийна ефективност. Безспорно, намаляването на загубите от енергия е от приоритетно значение и със значителни ползи.

Неприлагането на мерки за енергийна ефективност през последните години, амортизацията на малкото приложени такива и слабият контрол, водят до нарастващи и ненужно големи разходи за потребление на горива и електрическа енергия. Предвид това, е наложително да се прилагат енергоефективни мерки не само за намаляване на разходите, но и за повишаването на жизненото равнище и комфорта на потребителите на енергия.

И не на последно място енергоефективните мерки водят и до положителен екологичен ефект, свързан с намаляване на парникови газове в атмосферния въздух.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

6.1. Цели

Политиката на Община Брезник по отношение на ЕЕ се базира на общински „План за развитие на Община Брезник 2014-2020 г.“, включващо: топлинно саниране на всички обществени сгради; Общинска програма за обновяване на жилищния фонд (вкл. енергийна ефективност);

При определянето на основните цели на Програмата по енергийна ефективност, трябва да се спазят изискванията те да бъдат:

- Конкретни;
- Измерими;
- Постижими;
- Насочени към постигането на конкретен приоритет и резултат;
- Обвързани със срокове.

Нормалната практика в страните от Европейския съюз е тези програми да бъдат със срок от десет години. Поради социалното и икономическо състояние на община Брезник, Програмата по енергийна ефективност се разработва за период от четири години 2020 -2023.г.

Целите на Програмата по енергийна ефективност на община Брезник са съобразени с националните приоритети, свързани с енергийна ефективност, формулирани в следните нормативни документи:

- ❖ Закон за енергийната ефективност;
- ❖ Национален план за действие за енергийна ефективност 2014-2020г.;
- ❖ Национална дългосрочна програма по енергийна ефективност до 2015г.;
- ❖ Общински план за развитие на община Брезник;
- ❖ Наредба №16-116 от 8 февруари 2008г. за техническа експлоатация на енергообзавеждането;
- ❖ Наредба №РД-02-20-2 от 8 юни 2016г. за проектиране, изпълнение, контроли и приемане на хидроизолационни системи на строежите;

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

- ❖ Наредба №15 от 28 юли 2005г. за техническите правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия;
- ❖ Наредба № Е-РД-04-1 от 22 януари 2016г. за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания в сгради;
- ❖ Наредба №3 от 18 септември 2007г. за технически правила и нормативи за контрол и приемане на електромонтажните работи;
- ❖ Наредба №Е-РД-04-2 от 22 януари 2016г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите;
- ❖ Наредба за изменение и допълнение на Наредба №7 от 2004г. за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради;
- ❖ Наредба №РД-16-932 от 23 октомври 2009г. за условията и реда за извършване на проверка за енергийна ефективност на водогрейните котли и на климатичните инсталации по чл.27, ал. 1 и чл.28, ал.1 от Закона за енергийна ефективност и за създаване, поддържане и ползване на базата данни за тях;
- ❖ Национална програма по енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради.

Основните цели в Програмата по енергийна ефективност са свързани с:

- Намаляване вредните емисии парникови газове;
- Намаляване енергопотреблението за отопление;
- Повишаване на енергийната ефективност в обществено обслужващите сгради, общинска собственост чрез въвеждане на мерки по енергийна ефективност, които включват дейности като подмяна на стара, дървена дограма, топлоизолация на външни стени, под и покрив, въвеждане на мерки по осветление и по отоплителната инсталация;
- Повишаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината, чрез провеждане на информационни срещи с жителите, препоръки и насърчаване за въвеждане на енергийни мерки на техните домове

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

с цел намаляване разходите за отопление и постигане на енергоспестяващ ефект;

- Подмяна на осветителните тела по уличното осветление и въвеждане на автоматично управление;
- Анализ на възможностите за използване на алтернативни енергоизточници;
- Проучване и анализ на потенциала за енергийна ефективност в общината и на възможностите за неговото оползотворяване;
- Мобилизиране на обществената подкрепа за изпълнение на Програмата по енергийна ефективност;
- Въвеждане на управление на енергията на територията на общината, чрез организиране на служители, отговарящи за политиката по енергийна ефективност на общинско ниво чрез обучения, периодични кампании и др.

През последните години не случайно се отделя значително внимание на прилагането на мерки за енергийна ефективност, тъй като безспорно тяхната реализация води до намаляване на загубите на енергия и повишаване на жизнения стандарт.

6.1.2. Подцели:

- Основен ремонт и въвеждане на енергоспестяващи мерки на обществени сгради;
- Извършване обследване за енергийна ефективност на обществени общински сгради в експлоатация;
- Изолация на външни стени;
- Изолация на под;
- Изолация на покрив;

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

- Подмяна на дограма;
- Енергоспестяващи мерки по котелни инсталации;
- Енергоспестяващи мерки по прибори за измерване, контрол и управление;
- Енергоспестяващи мерки по сградни инсталации.
- Намаляване разходите за енергия в сгради и системи, финансирани от общински бюджет, чрез:
- Реконструкция на съществуващи отоплителни инсталации и изграждане на нови такива;
- Внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки.

Повишаване нивото на:

- Познание по енергиен мениджмънт на специалисти от общинската администрация;
- Информираност, култура и знания в областта на енергийната ефективност на ръководния персонал на общинските обекти;
- Експертния потенциал на специалисти в общинската администрация за разработване и реализиране на проекти по енергийна ефективност.

6.2. Обхват

Възможностите за реализиране на проекти за енергийна ефективност в Община Брезник се насочват в секторите:

1-ви сектор "Сграден фонд" с целеви групи - детски градини, училища и административни сгради;

2-ри сектор "Услуги" с целева група „Осветление в административните сгради“;

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

3-ти сектор "Възобновяеми източници на енергия".

В сектор "Сграден фонд" най-ефективните енергоспестяващи мерки са:

Подмяна на съществуващата дървена и стоманена дограма с нова PVC и алуминиева дограма със стъклопакет с нискоемисийно стъкло; Топлоизолация на покриви; Полагане на фасадна топлоизолация;

Повишаване ефективността на отоплителната инсталация и въвеждане на система за автоматично регулиране и контрол; Оползотворяване на енергия от възобновяеми източници (напр. за сградите с непрекъсната употреба, като детски градини, социални домове и др.) е подходящо монтирането на термосоларни инсталации за топла вода (слънчеви колектори).

В сектор "Услуги" най-ефективните енергоспестяващи мерки са:

- подобряване на енергийните характеристики на енергийните системи;
- повишаване на енергийната ефективност на уличното осветлението чрез внедряване на допълнителни мерки; оптимален режим за включване и изключване на уличното осветление;
- система за мониторинг на уличното осветление; въвеждане на енергоефективни уреди;
- подмяна на осветителните тела с енергоспестяващи в общинските сгради; оптимизиране броя на осветителните тела.

В сектор "Възобновяеми източници на енергия" могат да се приложат мерки за енергийна ефективност както в общинския сектор, така и по инициатива на частни ползватели и инвеститори.

Целта е намаляване използването на горива, замърсяващи околната среда и удовлетворяване на растящите изисквания на населението по отношение на опазването на околната среда и подобряване на качеството на живот. Общината трябва да предприеме действия за повишаване информираността на живеещите за възможностите за оползотворяването на енергия от възобновяеми източници.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

7. Изпълнени проекти по енергийна ефективност

№	Наименование на сградата	Населено място	Собственост	Изпълнени енергоспестяващи мерки
1.	Многофамилна жилищна сграда ул. Цвета Лумбарова бл.1	град Брезник	Частна	Топлоизолиране на външните стени, подмяна дограма, основен ремонт на покрива, цялостна подмяна на електрозахранващата мрежа, цялостна подмяна на осветлението на общите части, с въвеждане на енергоефективни светлоизточници, подмяна на канализационната инсталация в общите части, изграждане на термопомпа.
2.	Многофамилна жилищна сграда ул. Цвета Лумбарова бл.2	град Брезник	Частна	Топлоизолиране на външните стени, подмяна дограма, основен ремонт на покрива, цялостна подмяна на електрозахранващата мрежа, цялостна подмяна на осветлението на общите части, с въвеждане на енергоефективни светлоизточници, подмяна на канализационната инсталация в общите части, изграждане на термопомпа.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

3.	Многофамилна жилищна сграда ул. Цвета Лумбарова бл.3	град Брезник	Частна	Топлоизолиране на външните стени, подмяна дограма, основен ремонт на покрива, цялостна подмяна на електрозахранващата мрежа, цялостна подмяна на осветлението на общите части, с въвеждане на енергоефективни светлоизточници, подмяна на канализационната инсталация в общите части, изграждане на термопомпа.
4.	Многофамилна жилищна сграда ул. Цвета Лумбарова бл.4	град Брезник	Частна	Топлоизолиране на външните стени, подмяна дограма, основен ремонт на покрива, цялостна подмяна на електрозахранващата мрежа, цялостна подмяна на осветлението на общите части, с въвеждане на енергоефективни светлоизточници, подмяна на канализационната инсталация в общите части, изграждане на термопомпа.
5.	Многофамилна жилищна сграда ул.,„Д-р Йордан Стефанов” бл. 5	град Брезник	Частна	Топлоизолиране на външните стени, подмяна дограма, основен ремонт на покрива, цялостна подмяна на електрозахранващата мрежа, цялостна подмяна на осветлението на

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

				общите части, с въвеждане на енергоефективни светлоизточници, подмяна на канализационната инсталация в общите части.
--	--	--	--	--

Предписаните енергоспестяващи мерки за сградите обследвани по Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради към министерство на регионалното развитие и балгоустройството, са посочени на следващата таблица:

	Наименование на сградата	Населено място	Собственост	Предписани енергоспестяващи мерки
1.	Многофамилна жилищна сграда ул. Цвета Лумбарова бл.1	град Брезник	Частна	Топлоизолиране на външните стени, подмяна дограма, основен ремонт на покрива, цялостна подмяна на електрозахранващата мрежа, цялостна подмяна на осветлението на общите части, с въвеждане на енергоефективни светлоизточници, подмяна на канализационната инсталация в общите части, изграждане на термопомпа.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

2.	Многофамилна жилищна сграда ул. Цвета Лумбарова бл.2	град Брезник	Частна	Топлоизолиране на външните стени, подмяна дограма, основен ремонт на покрива, цялостна подмяна на електрозахранващата мрежа, цялостна подмяна на осветлението на общите части, с въвеждане на енергоефективни светлоизточници, подмяна на канализационната инсталация в общите части, изграждане на термопомпа.
3.	Многофамилна жилищна сграда ул. Цвета Лумбарова бл.3	град Брезник	Частна	Топлоизолиране на външните стени, подмяна дограма, основен ремонт на покрива, цялостна подмяна на електрозахранващата мрежа, цялостна подмяна на осветлението на общите части, с въвеждане на енергоефективни светлоизточници, подмяна на канализационната инсталация в общите части, изграждане на термопомпа.
4.	Многофамилна жилищна сграда ул. Цвета Лумбарова бл.4	град Брезник	Частна	Топлоизолиране на външните стени, подмяна дограма, основен ремонт на покрива, цялостна подмяна на електрозахранващата мрежа, цялостна подмяна на осветлението на

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

				общите части, с въвеждане на енергоефективни светлоизточници, подмяна на канализационната инсталация в общите части, изграждане на термопомпа.
5.	Многофамилна Жилищна сграда ул. „Д-р Йордан Стефанов” бл. 5	град Брезник	Частна	Топлоизолиране на външните стени, подмяна дограма, основен ремонт на покрива, цялостна подмяна на електрозахранващата мрежа, цялостна подмяна на осветлението на общите части, с въвеждане на енергоефективни светлоизточници, подмяна на канализационната инсталация в общите части.

8. Избор на програми, дейности и мерки

Това е един от най-важния етапи от Програмата за енергийна ефективност на Община Брезник. От правилния избор на програми, мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление зависи успешното и ефективно изпълнение на ППЕ.

Община Брезник не разполага с достатъчно финансови средства, които да инвестира в проекти за повишаване на енергийната ефективност. Основната възможност е Общината да реализира подобни проекти с външно финансиране. Реализирането им не само облекчава общинския бюджет, но и води до повишаване на благосъстоянието на населението. Инвестирането в енергийна ефективност не е самоцел, а средство за намаляване на разходите, подобряване на конкурентоспособността, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда, както и създаване на допълнителна

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

заетост. Възможностите за осигуряване на финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност са следните:

- ✓ **Републикански бюджет** – според чл. 11, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от ЗЕЕ, средствата за изпълнение на планове и програми за енергийна ефективност се предвиждат в бюджетите на органите на държавната власт и органите на местното самоуправление;
- ✓ **Общински бюджет** – предвиждане на собствени средства за изпълнението на мерките по Програмата за енергийна ефективност;
- ✓ **Заемен капитал** – средства предоставяни от банки, търговски дружества, предприятия предлагащи услуги в енергийната ефективност, финансов лизинг и др.;
- ✓ **Фонд „ Енергийна ефективност и възобновяеми източници”** – създаден, чрез Закона за енергийна ефективност и може да предоставя нисколихвени кредити за проекти в публичния и частния сектори и да осигурява гаранции на инвестициите;
- ✓ **Програма „ Интелигентна енергия – Европа“**
- ✓ **Национален доверителен еко фонд;**
- ✓ **Програма за развитие на селските райони 2014-2020;**
- ✓ **ОП „ Околна среда” 2014-2020;**
- ✓ **Публично-частно партньорство** – дългосрочно договорно отношение между лица от частния и публичния сектор за финансиране, построяване, реконструкция, управление или поддръжка на инфраструктурата с оглед постигане на по-добро ниво на услугите, където частният партньор поема строителния риск, и поне един от двата риска – за наличност на предоставяната услуга или за нейното търсене.

Съгласно чл. 38, ал.1 от ЗЕЕ всички сгради за обществено обслужване в експлоатация с разгъната застроена площ над 250 кв. м. е необходимо да бъдат обследвани и сертифицирани.

Мерките които Община Брезник залага в Програмата са изолация на външни стени, подове и покриви, както и подмяна на дограма. Чрез използване на съвременни

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

изолационни материали и дограми, изброените мерки ще доведат до понижаване коефициента на топлопреминаване през външните ограждащи конструкции и до намаляване на степента на инфилтрация до стойности съобразени с изискванията за енергийна ефективност.

Предвиждат се и мерки за подобряване функционирането на котелни инсталации и абонатни станции, чрез цялостната им подмяна или подмяна на елементи от тях, както частична реконструкция или цялостна подмяна на инсталации за отопление, топла вода и вентилация.

Отделните енергоспестяващи мерки в сгради оказват различно влияние върху икономията на енергия.

Мерки за повишаване на енергийната ефективност, очаквани резултати и индикатори за тяхното измерване:

№	Мярка	Целева стойност на индикатора
1	Извършване на енергийни обследвания и сертифициране на обекти, общинска собственост и общинското улично осветление	1 бр. обследвани и сертифицирани обекти; 1 бр. енергийно обследване на системата за улично осветлени
2	Създаване на общински информационен център за ЕЕ	1 бр. общински информационен център
3	Сътрудничество с други общини, които имат повече опит в областта на ЕЕ и ВЕИ и обмяна на опит и мултиплициране	1 бр. проведена среща

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

на резултати и добри практики.	
---	--

Изборът на дейности и мерки е с най-голямо значение, тъй като от тях зависи постигането на набелязаните цели, ефективното и ползотворно прилагане на Програмата по енергийна ефективност.

При изборът на обекти, дейности и мерки, община Брезник се основава на база от предварително направени технико-икономически анализи за потенциала за намаляване на енергийното потребление, консултации с компетентни лица и обсъждания на местно ниво, както и на база на броят облагодетелствани лица от реализирането на проекти, свързани с енергийна ефективност. Освен това при избора е необходимо да бъдат взети предвид срокът на възвръщаемост на вложените средства, прилагане на ефективни технологии в съответната област, както и някои специфични особености като:

- Степен на амортизация на обектите и инсталациите;
- Коректност при определяне на необходимите инвестиции;
- Достъпност и изпълнимост на избраните мерки и дейности;
- Лесна проследимост на резултатите след въвеждането на мерки и дейности по енергийна ефективност;
- Възможност за прилагане на резултатите и върху други обекти, които имат значителна консумация на енергия.

- Очаквани ефекти

Максимално точното предвиждане за очакваните ефекти от изпълнението на дейностите, мерките и проектите ще даде възможност за цялостна технико-икономическа оценка на програмата за енергийна ефективност на Община Брезник.

Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на програмата, са следните:

- ✓ икономия на топлинна енергия;
- ✓ икономия на електрическа енергия;
- ✓ икономия на горива;
- ✓ намалени емисии парникови газове;
- ✓ икономия на средства.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

За някои от мерките е възможно да се получи сравнително дълъг срок на откупуване, но в тези случаи трябва да се има предвид тяхната екологичната значимост. Освен това, е важно да се подчертае, че ефектът от реализирането на дейностите и мерките се изчислява на база на действащите в момента цени на топлинната и електрическата енергия и на горивата. Тези цени ще продължават да се повишават, вследствие на непрекъснато растящите цени на горивата на международните пазари, поради което срокът на откупуване ще бъде по-малък, в сравнение с направените изчисления. Допълнителна предпоставка за намаляване на срока на възвръщаемост на инвестициите е и бъдещата възможност за търговия на спестени емисии на парникови газове.

Освен до горните резултати, изпълнението на програмата за енергийна ефективност ще доведе до:

- ✓ опазване на околната среда;
- ✓ забавяне на процеса на изчерпване на природните енергийни ресурси;
- ✓ подобряване на условията и стандарта на живот на хората;
- ✓ диверсифициране на енергийните доставки и намаляване на зависимостта на крайните клиенти от цените на горива и енергии;
- ✓ създаване на нови пазарни възможности за търговци (производители, фирми за услуги и т.н.) и разкриване на нови работни места;
- ✓ създаване на конкуренция между основните енергийни доставчици и по-голяма сигурност на доставките;
- ✓ подпомагане постигането на устойчиво развитие и подобряване на показателите на околната среда, свързано с изпълнение на поетите задължения от Република България по Протокола от Киото към Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, ратифициран от Народното събрание със закон от 16.03.1995 г.
- ✓ Повишаване качеството на обществените услуги в сградите общинска собственост – с реализацията на мерките и дейностите ще се подобрят обществените услуги, предимно чрез подобряване на комфорта, качеството на отоплението във всички обществено обслужващи сгради;
- ✓ Икономически ефект – намаляване на средствата за разход на енергия, икономии в бюджета и възможност за пренасочването на тези средства;
- ✓ Екологичен ефект – прилагането на енергийно ефективни мерки пряко и косвено води до положително въздействие върху околната среда чрез пестенето на енергия, а от там и разходите за производството ѝ и т.н.;
- ✓ Допълнителни ефекти от прилагането на Програмата по енергийна ефективност

- подобряване топлинния комфорт в сградите в следствие, на което ще намалее и заболяемостта най-вече сред децата от една до осемнадесет години; стимулиране и мотивиране на позитивно отношение сред учащите и работещите към проблемите на

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

енергийната ефективност в мащабен план; обществено одобрение на политиката на общината в тази насока.

8.1. Ефект върху околната среда

Изпълнението на набелязаните мерки за енергийна ефективност води до постигане на икономии на енергия и намаляване на парниковите газове в атмосферата. Екологичните ползи за околната среда, очаквани от насърчаване използването на мерки за енергийна ефективност на територията на Община Брезник, са свързани с намаляване на локалните и глобални последици от използването на невъзобновяеми енергийни източници, климатичните промени и последиците за здравето; опазването на местната околна среда и биологично разнообразие. Генерираните емисии от обектите към настоящия момент на CO₂. При изпълнение на заложените цели очакванията са да се постигнат спестяване на емисиите на CO₂ до 2023 г.

8.2. Социален ефект

Постигането на по-висока енергийна ефективност на територията на Община Брезник ще доведе до подобряване на работната среда и изпълнение на съответните нормативни изисквания в сградите по ЗЕЕ., както и до повишаване на заетостта на местните фирми, чиято дейност е свързана с прилагането на мерки за енергийна ефективност. Изпълнението на Общинската програма за енергийна ефективност ще доведе до повишаване степента на информираност на гражданите в областта на енергийната политика и дейностите за намаляване на консумацията. Ограничаването на разходите за енергия от една страна води до подобряване качеството на живот, а от друга до спестяване на общински средства и пренасочването им към други дейности в интерес на гражданите.

8.3. Икономически ефект

Спестените разходи за енергия могат да бъдат използвани за реализацията на други дейности с положителен ефект върху политиката за енергийна ефективност. Прилагането на мерки за енергийна ефективност в предприятията за намаляване енергоемкостта на промишлените мощности води до повишаване на конкурентоспособността им. Развитието на политиката за енергийна ефективност разкрива нови пазарни възможности за търговци, производители, фирми за услуги и др. Реализирането на заложените икономически цели води както до намаляване

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

разходването на средства за горива и енергия, така и до генериране на приходи за общината в случай на тяхното местно производство. По този начин се поставят основите на енергийната независимост, към която се стремят все повече общини.

8.4. Допълнителни ефекти

Като допълнителен ефект може да бъде посочен постигнатият баланс на икономическите, екологичните и социални аспекти при прилагането на мерки за енергийна ефективност. Друг допълнителен ефект е осигуряването на институционална и секторна координация, както и повишаване капацитета на институциите на местно ниво в прилагането на планове за енергийна ефективност.

9. Етапи на изпълнение

Програмата по енергийна ефективност следва да се изпълни в няколко основни етапа, независимо от големината, техническите характеристики и специфични особености на всеки обект. Етапите на изпълнение са следните в зависимост от избраните мерки, дейности, проекти и инвестиционни намерения на Възложителя:

✓ Инвестиционно намерение

Този етап е от особено значение, тъй като при него инвеститорът трябва да изясни точно и ясно своето намерение. Той включва извършването на определени проучвания с цел уточняване обхвата и параметрите на инвестиционното намерение, дали то е целесъобразно, евентуално бъдещо финансиране и изпълнение и изясняване на други маркетингови и технологични въпроси. При избора на сградите, обект на инвестиционното намерение, Възложителят трябва да вземе под внимание социалната значимост, икономическият ефект и последващото отражение върху околната среда след реализиране на целите по енергийна ефективност.

✓ Предварително проучване

След уточняване на инвестиционното намерение е необходимо да се направи предварително проучване на обектите, които подлежат на обследване за енергийна ефективност. Дейностите, които се извършват в този етап са свързани с събиране на данни и изходна информация относно състоянието на съоръженията в сградите,

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

конструкциите, енергийните системи за отопление, проследяване и анализ на енергийните разходи през последните години. Въз основа на предварителното проучване и направените изводи за цялостното състояние на сградите се набелязват мерките и дейностите, които е необходимо да се предприемат за повишаване на енергийната ефективност, намаляване на разходите за енергия и подобряване на екологичното състояние на околната среда.

✓ **Инвестиционен проект**

На база на направеното предварително проучване се преминава към разработването на технически инвестиционен проект, в който се залагат задължителните и препоръчителни мерки за изпълнение по енергийна ефективност от направеното обследване на всеки обект – сграда. Инвестиционният проект трябва да бъде изработен въз основа на актуалната нормативна база, в достатъчен обхват и обем за последващото изпълнение на строително-монтажните работи и тяхното коректно отчитане.

✓ **Подготовка и изпълнение на строителството**

При този етап всички участници в строителството Възложител, Изпълнител, Строителен надзор, Проектант, подготвят всички необходими документи за извършване на строително-монтажните дейности за постигане на съответната цел. В процеса на строителство се съставят всички необходими актове и протоколи съгласно Наредба №3 от 31 юли 2003г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството. Освен тях се окомплектова цялата ексекутивна документация, която също включва декларации за съответствие на вложените строителни продукти, протоколи от изпитване, технически спецификации на материалите и др.

✓ **Мониторинг**

След приключване изпълнение на строителството трябва да последва целенасочен и целесъобразен мониторинг от страна на Възложителя, който се изразява в ежемесечно отчитане и събиране на данни от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжката на инсталациите и др.

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

Той установява намалението на енергийното потребление след реализацията на дейностите и мерките по енергийна ефективност се извършва ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжка на инсталациите и др.; Ефективният мониторинг изисква изграждането на автоматизирана система за събиране и обобщаване на данни, което може да се осъществява чрез приложение на съвременните информационни и комуникационни технологии. По този начин може да се направят изводи по всяко време и за всеки обект дали средствата за енергоосигуряване се изразходват целесъобразно и дали се спазват нормативните изисквания за поддържане на микроклимата в съответната сграда.

✓ **Наблюдение и контрол**

Процесът на наблюдение изпълнението на програмата за енергийна ефективност се осъществява от АУЕР. Съгласно ЗЕЕ областните и общински администрации имат задължението ежегодно да изпращат попълнени отчети за напредъка по изпълнението на програмата по енергийна ефективност до АУЕР.

Наблюдението и изпълнението на общинските програми по енергийна ефективност ще се извършва от съответните специализирани структури сформирани по силата на Закона за енергийната ефективност. За общините тази структура е общинския съвет по енергийна ефективност, а за областта като цяло Областния съвет по енергийна ефективност. Експертната функция на първия определя неговата активна роля както в самото изготвяне на общинските програми, така и за тяхното изпълнение и наблюдение на изпълнението. Областният съвет по енергийна ефективност със своя консултативен характер ще акцентира върху оценяването на конкретното изпълнение и даването на препоръки и насоки за работа.

С цел улесняване на процеса на наблюдение и оценка до двата вида специализирани звена ще трябва да достига следната информация:

- Оптимизиране на обема и повишаване достоверността на набираната статистическа информация - активна роля в този процес ще играят всички обществени и частни организации планирали и реализирали мерки по енергийна ефективност в община Брезник. Периодично същите ще представят наличната информация на определените за това експерти в административните структури (областна и общински), както и резултатите от изпълнението и ефектите от програмите по ЕЕ в общината. Този вид информация ще бъде предоставяна на съвета по енергийна ефективност след изготвянето на отчети за изпълнението на съответните програми. Тя ще бъде водеща при определянето на бъдещата политика по енергийна ефективност в

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

община Брезник. Оптималното осъществяване на дейностите по наблюдение и оценка на изпълнените или нереализирани цели от настоящата програма, ще позволи до голяма степен да се води успешна общинска политика по енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници.

Процесът по наблюдение и контрол изисква формулирането на ясни, точни, конкретни, измерими и лесни за отчитане показатели за успешна реализация на Програмата, които да бъдат одобрени от общинската администрация. Примери за такива показатели са посочените по-долу:

Постигане на формулираните качествени и количествени цели и задачи на програмата; Създаване на условия за повторемост и мултиплициране на резултатите от осъществени добри практики от реализираната програма; Въздействие на изпълнената програма върху други области, свързани с планирането и развитието на Общината; Ефикасност и ефективност на управлението на програмата.

10. Източници на финансиране

Съгласно чл. 12, ал. 4 средствата за изпълнение на Програмите за енергийна ефективност следва да бъдат предвидени в бюджетите на съответните ведомства. Освен тях за изпълнението на дейностите и мерките от ПЕЕ може да се търси финансиране от следните подходящи източници:

- кредитна линия за енергийна ефективност;
- оперативни програми;
- заеми от търговски банки;

ESCO услуги

Безвъзмездни помощи предоставяни от екологични фондове, в частност от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда и Националния доверителен екофонд, в т.ч. и безлихвени заеми; финансов лизинг на оборудване, предоставен обикновено от доставчик, изпълняващ проекта “под ключ”;

ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БРЕЗНИК ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2023 ГОДИНА

заеми от международни банки, напр. Европейска инвестиционна банка, най- често при наличие на допълнителни финансови механизъм.

11. Отчет на изпълнението

В съответствие с чл. 12, ал. 7 от ЗЕЕ изпълнителният директор на АУЕР утвърждава образец на отчет за изпълнението на дейностите и мерките от програмите по енергийна ефективност. Изготвените отчети се представят на хартиен и магнитен носител в АУЕР не по-късно от 1 март и се публикуват на интернет страниците на съответните държавни и местни органи.

Настоящата Програма по енергийна ефективност на община Брезник 2020-2023 година е разработена съгласно изискванията в Закона за енергийна ефективност и обхваща период от три години. Нейното разработване е задължителна част от националната политика по енергийна ефективност и налага участието на съответните структури. Разработването и изпълнението на предвидените мерки и дейности са част от общинската политика за устойчиво енергийно развитие.

Въпреки че програмата е за кратък срок на действие, тя има отворен характер и през посоченият период може да се усъвършенства, допълва и променя в зависимост от новопостъпилите данни, реалните потребности, срещаните проблеми и финансовите възможности.

Мерките по енергийна ефективност ускоряват икономическия растеж, подпомагат опазването на околната среда, повишават жизнения стандарт на населението, което от своя страна гарантира едно стабилно и целенасочено развитие на всяка община.

Програмата за енергийна ефективност на Община Брезник за периода 2020 – 2023 г. е стратегически документ с отворен характер. Той може да бъде усъвършенстван, допълван, променян и изменян на база промени в нормативните документи на национално ниво, както и установените резултати, нуждите и финансовата възможност на Общината.